

WAARSCHUWING.

Aan de Ingezetenen wordt bij deze tot informatie en waarschuwing bekend gemaakt, dat met alle de ZEESLUIZEN GESTROOMD wordt, en voortdurend GESTROOMD zal worden.

Leeuwarden,
den 5 Januarij 1837.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

PUBLICATIONE.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden, brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen, dat de Edel Achtbare Raad dezer Stad heeft bepaald, hetgeen volgt:

Het is verboden om, bij het neerlaten der Wipbruggen en het af- of aandraaijen der Draaibruggen, binnen deze Gemeente liggende, tegen dezelve op te loopen of op dezelve te springen, voor dat zij geheel zullen zijn neergelaten of op hare plaats gebragt.

Alle overtredingen zullen worden gestraft met eene geldboete van één tot zeven gulden, en, bij herhaling, binnen het jaar, of bij onvermogen, met eene gevangenisstraf van één tot drie dagen:

En op dat zulks kome ter kennis van een ieder, dien het aangaat, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden,
den 7 Januarij 1837.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelve,
M. S. DE WAL.

OOSTENRIJK.

WEENEN, den 26 December. Daar het getal der roovers, onder aanvoering van Schomberg (in andere dagbladen wordt hij Schubri of Schober genaamd), in Hongarije steeds toenam, en de bewoners der omstreken door deze bende in angst en schrik werden gebragt, zoo heeft het gouvernement zich de zaak aangetrokken en troepen tegen deze rustverstoorders afgezonden, dewijl de groote uitgestrektheid der bosschen van het Bakonijer-Woud niet toeliet, om hen op eene andere wijze uit te roeijen. Aan de grenzen van het bosch, werd op verscheidene punten infanterie geplaatst; de tusschenruimten werden aan detachementen kavalerie toevertrouwd, en de jagers werden in het bosch gezonden, om de sluikhoeken der roovers op te zoeken. Men slaagde, om een groot gedeelte der bende, met haren aanvoerder aan het hoofd, in de muren van een oud vervallen slot te drijven, alwaar een moorddadig gevecht plaats greep. De aangevallenen verdedigden zich met eenen moed en eene onversaagdheid, welke de beste troepen op het veld van eer tot roem zouden verstrekten hebben. Doch door de groote militaire magt en den met voorzigtigheid ondernomen aanval werden de roovers spoedig overweldigd, en met hun opperhoofd gevangen gemaakt. Volgens de gestrengheid der Hongaarsche wetten, zullen de meesten door beulshanden omkomen, en aldus de rust worden hersteld, welke zoo lang verstoord is geworden.

ENGELAND.

LONDEN, den 31 December. De sneeuw heeft in de straten van Brighton 6 voeten hoog gelegen, zoo dat het paleis gedurende eenigen tijd ontoegankelijk was.

Te Lewes is eene sneeuw-massa van het gebergte gevallen, waardoor 5 huizen onder de sneeuw zijn vernield. Alles snelde toe, om de bewoners te redden, waarin men ook gedeeltelijk slaagde. Men haalde eenige hunner nog levende uit de sneeuw; doch anderen waren omgekomen. Op andere plaatsen in Engeland hebben ook eenige reizigers in de sneeuw hun leven verloren.

Met een uit de Middellandsche zee aangekomen vaartuig heeft men hier berigten ontvangen van Malta van den 8 dezer. Uit dezelve blijkt thans, dat op dat eiland eene vrij bedenkelijke spanning bestaat tusschen de Britsche bewindslieden en de ingezetenen. Ons bestuur heeft commissarissen naar het eiland gezonden, ten einde de geschillen te onderzoeken en bij te leggen; maar deze maatregel heeft tot dus ver geen gunstigen uitslag gehad, en veel eer gestrekt, om het misnoegen en wantrouwen der ingezetenen te vermeerderen, zoo dat men er grootelijks aan twijfelde, of de commissarissen wel in hunne zending zouden slagen. — Het eskader van den admiraal Rowley lag den 8sten nog altijd te Malta.

De Fransche Prins de Joinville heeft op zijne terugreis uit de Levant naar Frankrijk, met het fregat *Iphigénie*, bovengenoemd eiland aangedaan, en is aldaar door de Britsche gezagvoerders met zeer veel onderscheiding ontvangen. De Prins heeft de Britsche vloot met veel belangstelling bezigtigd. Zijn ijver voor de zeedienst en zijne kundigheden in dat vak worden door onze Engelsche berigten zeer geroemd.

Voorts heeft men met de bovengemelde gelegenheid hier berigt uit Tunis van het begin van November ontvangen. Daaruit blijkt, dat men in dat gewest de expeditie der Franschen naar Constantine met de levendigste belangstelling tegemoet zag, en vurig wenschte, dat dezelve zou mislukken. De Fransche overheersching op de Afrikaansche kust was in al de Turksche gouvernementen, zoo wel bij de inboorlingen als bij de Britsche kooplieden, ten uiterste gehaat.

De wijze, waarop de Koning der Franschen, in zijne troon-rede, zich verklaart ten aanzien zijner staatkunde jegens Spanje, trekt hier bijzonder de aandacht tot zich; te meer, omdat nog voor weinige dagen ons ministerieel dagblad, hetwelk voor het orgaan van lord Palmerston wordt gehouden, zich vinnig beklagde had over de slaauwe ondersteuning, die genoemde Vorst aan de Christino's verleende, en denzelven onbewimpeld te last had gelegd, dat hij, zoo niet de letter, ten minste den geest van het tractaat der quadruple-alliantie schond. Men hecht dan ook weinig waarde aan hetgeen in de bedoelde aanspraak gezegd wordt van de innige vereeniging met het Britsche bewind, ten aanzien van de uitvoering van genoemd tractaat.

De *Aberdeen Herald* bevat de volgende bijzonderheden omtrent den tegenwoordigen toestand van onze walvischvangst:

„Het verval van de walvisch-visscherij in de Zeeën van het Noorden is in de laatste jaren zoo snel toenemend geweest, dat mannen van oordeel en der zaak kundig, het geheel te niet loopen van dezen tak van nijverheid voorspellen. In 1820 zijn 142 walvischvaarders uit de havens van Engeland, tot die visscherij uitgelopen; in 1832 heeft men er slechts 81 geteld en verleden jaar is het getal tot op 50 verminderd geweest. Twintig jaren geleden bragte enkele stad van Aberdeen jaarlijks 14 vaartuigen in zee en wij vernemen dat er aanstaande jaar 4 uit die havens zullen uitzeeilen.

Dit verval heeft niets bevreemdends, zoo men op het oog houdt, dat men tegenwoordig verplicht is, den walvisch te gaan opzoeken in de verst afgelegen streken, te midden van de ijsschotsen en ijs-velden van Straat-Davis, waar de gevaren oneindig grooter zijn dan in de wateren van het oostelijke Groenland. De verliezen, in de twintig laatste jaren door de reeders geleden, aan manschap en aan schepen, zijn zoo aanzienlijk en de winsten, door de visscherij opgeleverd, zoo gering, dat het niet te bevreemden is, dat er zich weinig ondernemers voor deze ondankbare en gevaarvolle visscherij opdoen.

Van de 580 schepen, die sedert 1813 tot 1817 naar het Noorden gezeild zijn, hebben er 8 schipbreuk geleden; in 1819 zijn van de 63 schepen die naar Straat Davis gezonden zijn, niet minder dan 18 met man en muis vergaan; in 1821 zijn er van de 79 schepen 11 verloren geweest; in 1822 van de 60—17; in 1830, van de 87, niet minder dan 18. Van de teruggekomen schepen waren er 24 ledig en had slechts één volle lading.”

De *Aberdeen Herald* behandelt voorts de vraag of er geen middel zou zijn, om de walvischvangst te doen herleven en dien belangrijken tak van nationale nijverheid aan te moedigen. Hij gelooft dat het meest doeltreffend middel hiertoe zou bestaan in het vestigen van eene soort van kolonie van visschers op eene der kusten van Straat Davis. De kosten van zulk eene onderneming zouden niet hooger loopen dan een kapitaal van 320,000 ponden sterling (3,840,000 gulden.) Men zou het getal der schepen, die deze wateren bezoeken, vermeerderen, en 4000 visschers zouden er gevestigd blijven. De laatste reizen van kapitein Ross hebben de overtuiging gegeven, dat het land bewoonbaar is en dat de mensch er zich weldra aan de koude gewent.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1 Januarij. Het getal der personen, die gedurende het afgelopen jaar zijn gearresteerd en naar de prefecture gebragt, bedraagt meer dan 20,000.

Zoo men aan berigten uit Madrid, van de zijde der liberalen, geloof mag geven, heeft de minister Mendizabal eenige bijzonderheden medegedeeld, ten aanzien van den staat der Spaansche geldmiddelen. Uit dezelve zoude onder anderen blijken, dat het te kort over het jaar 1837 op niet minder werd gerekend dan 1097 millioenen realen; welk te kort nog als een minimum moest worden aangemerkt, vermits de minister niet alleen ten grondslag had gesteld de opbrengst der gewone middelen van 1835, maar daar en boven nog had begrepen te mogen aannemen, dat dezelve door die van 1837 nog zoude worden overtroffen. Op hoeveel het bedrag van het te kort over het jaar 1836 moet worden geschat, wordt niet gemeld. Men beweert, dat het weinig minder zal zijn dan het geraamde deficit over 1837. Het blijkt ook niet, welke middelen de minister denkt voor te stellen, om een en ander te dekken.

De Koning heeft eene nieuwe ordonnantie uitgevaardigd, betreffende de samenstelling van het korps zee-officieren. De graad van fregats-kapitein wordt afgeschaft. De officieren, welke met denzelven bekleed zijn, en welke niet tot den rang van scheeps-kapitein worden verheven, zullen, met behoud van rang en bezoldiging, buiten dienst worden gesteld. Ook de rang van fregats-luitenant vervalt, en deze officieren worden voortaan door de *enseignes* (onder-luitenants) vervangen.

Eenige der voornaamste koffijhuizen van Parijs zijn dezer dagen van eigenaars veranderd. De besteedde prijzen leveren een blijk op van de voordelen, welke aan dit bedrijf in deze hoofdstad verbonden zijn. Het koffijhuis *Villette*, op de Boulevard, bij de straat Montmartre, is voor 250,000 fr. verkocht; — dat van de *Ronde*, in het Paleis-royal, voor 312,000 fr., en het koffijhuis *Foy* voor 524,000 fr.

Van den 3den. Het onderstaande is het officieele rapport van den generaal Espartero aan den generaal en chef van het Spaansche leger van Navarre. Dit rapport is door de kolonel Lassaussaye te St. Sebastiaan aangebragt en was gecontrasigneerd Jauregui.

Buitengewoon bulletin van den 20 December 1836, betreffende het doen opbreken van het beleg van Bilbao.

Na een hardnekkig gevecht, hetwelk van des avonds 4 ure van den 24 December tot 6 ure van den volgende morgen geduurd heeft, zijn de troepen der Koningin zegevierend de heldhaftige stad van Bilbao binnen getrokken. Ons verlies bedraagt 800 man die buiten gevecht gesteld zijn. Het verlies der muiters is van nagenoeg 1000 man. Wij hebben 25 kanonnen en veel amunitie op hen bemagtigd; de vijand is in wanorde naar den kant van Galdacosa en Durango geweken, en men verzekert dat het meerendeel der Biskaaische oproerlingen het Carlistisch leger verlaten hebben.

De roemrijke overwinning, tot welke de batterijen der Engelsche marine veel hebben toegebragt, is bevochten geworden, te midden van een verschrikkelijk onweder en van aanhoudende regen en sneeuw.

De moed onzer troepen heeft nimmer schitterender uitgeblonken dan te dezer gelegenheid, bij welke zij de overwinning behaald hebben over eenen vijand, in eene geduchte stelling geplaatst.

Den 27sten heeft men 860 krijgsgevangenen te Bilbao binnengebragt.

St. Sebastiaan, 29 December.

(Get.) JAUREGUI.

Don Carlos heeft in overhaasting zijn hoofdkwartier verlaten, zonder dat men weet welke rigting hij genomen heeft; zoo men verzekert, is hij vertrokken; door slechts een gedeelte van zijnen staf en zeer weinige soldaten gevolgd. Men schrijft dit vertrek toe aan den ernstigen tweespalt, die ten gevolge van het ontzet van Bilbao, in zijnen raad uitgebroken zou zijn, vooral tusschen de Biskaaische en de Navarresche legerhoofden.

Uit Bajonne wordt onder dagteekening van den 31 December geschreven:

„Onder de stukken die, na het eerste voorloopige berigt, het ontzet van Bilbao zijn komen bevestigen, bevindt zich een brief van den kolonel *Whilde*, commissaris van Z. B. M., den 27sten van de rivier van Bilbao geschreven en gerigt aan den generaal *Evans*; in dezen brief leest men dat *Espartero* voor zijn binnenrukken in Bilbao, den vijand een verlies van 800 man aan dooden had toegebragt en hem 25 kanonnen ontnomen had. Een ander stuk is afkomstig uit het Carlistisch hoofdkwartier en bestaat in het postscriptum van eenen brief van den 28sten uit Durango, waarin gezegd wordt, dat men met leedwezen deze ongelukkige gebeurtenis berigten moet.

Na de veelvuldige te voorbarige berigten van den *Moniteur* en het ook wel eens in het licht verschijnen van geteekende officiële rapporten, die later ingetrokken moesten worden, zijn deze onderscheiden afzonderlijke bevestigingen niet onverschillig.

Hier te Parijs wordt de instructie van het proces *Meunier* met ijver voortgezet; dagelijks ondergaat hij nieuwe verhooren en ten gevolge zijner bekentenissen zijn onderscheiden mandaten tot geleide gegeven.

Men herinnert zich dat hij in de oogenblikken na zijne arrestatie, toen men hem van zijne moeder sprak, zich zoo hebben laten ontvallen *de daad wel te hebben moeten plegen, wijl het nummer 2 op hem gevallen was*, en dat hij dit gezegde later weder ingetrokken zou hebben. Eergisteren is hij door een der leden van het hof scherp hieromtrent ondervraagd, en is alstoen zijn antwoord geweest: „Ja mijnheer, ik heb die woorden gezegd, en ik ben bereid dezelve te herhalen; maar of dezelve waar of valsch zijn, dit zal ik u niet zeggen, het is aan u dit uit te vorschen.

Intusschen en in afwachting dat zijn vonnis geveld en de straf aan hem voltrokken zal kunnen worden, verzuimt men niets om hem zijne gezondheid te hergeven en hem van de kwaal, onder welke hij lijdt, te herstellen; men doet hem den strengsten leefregel in acht nemen en doet hem twee maal daags een koud bad gebruiken.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 3 Januarij. In de *Staats-Courant* leest men het volgende:

Daar er in den laatsten tijd veel over en weder geschreven is over de al of niet toepasselijkheid van art. 132 van het Code Pénal op het besnoeijen en afvlijen van munt, achten wij het niet onbelangrijk, het volgende arrest mede te deelen, onlangs gewezen door het Hof van Cassatie alhier:

„Op de voorziening in cassatie, gedaan door *Abraham Wagenmaker*, *Wijnand Reinhard* en *Catharina Johanna Wagenmaker*, enz.

„Overwegende dat art. 132 van het Lijfstraffelijk Wetboek met straf bedreigt, al wie zich schuldig maakt aan het namaken of vervalschen (*contrefaire ou altérer*) van gouden of zilveren muntspécies, wettigen cours hebbende in Frankrijk, alsmede aan het in omloop brengen van die nagemaakte of vervalschte muntspécies.

„Overwegende, dat volgens eene taal- en regtskundige opvatting, het Fransche woord *altérer* beteekent het veranderen van den staat eener zaak, en toegepast op munt, het schenden derzelve aanwijst en mitsdien in zich begriift al de bijzondere species of wijzen waarop die schending kan worden bewerkstelligd.

„Overwegende, dat snoeijen en afvlijen van munt niet anders is dan eene der wijzen waarop dezelve kan geschonden worden, en dit feit dus onder de algemeene bepaling van art. 132, Wetboek van Strafrecht, moet geacht worden begrepen te zijn:

„Overwegende, dat de wet van 30 November 1836 de bepalingen der art. 132, 133, 135, 137 en 138, van het Wetboek van Strafrecht toepasselijk heeft verklaard op misdaden, welke zouden kunnen bedreven worden ten aanzien van muntspécies, voorheen in de Noordelijke provincien, als Provinciale- of Generaliteits-Munten vervaardigd, en welke bij laatstgemelde wet verklaard worden, op den tegenwoordigen voet in dit Koninkrijk te kunnen blijven circuleren, en in 's Rijks schatkist te zullen worden aangenomen.

„Overwegende, dat art. 132 van het Wetboek van Strafrecht aldus niet is geïvoerd, en er ook geene gronden exteren, waarop het beklagde arrest *ex officio* zoude behooren te worden vernietigd.

„Rejecteert de voorziening in cassatie ten deze gedaan.”
29 December 1836.

De heer *Carbasius*, president, *Ardesch*, Jonkh. *Beelacris van Bloklind*, *Vailant*, *Gevers*, van *Nes van Meerkerk*, Jonkh. *de Jonge*, *Huijgens*, *Spoor*, *Pauw*, Jonkh. *Diets van Melissant* en *Lightenvelt*.

Van den 5den. Heden in den vroegen ochtend is in deze residentie, na eene niet zeer langdurige, maar smartelijke ziekte, overleden Z. Exc. de heer Mr. *A. N. van Tets van Goudriaan*, grootkruis der orde van den Nederl. Leeuw en minister van financiën. Het was een man, uitblinkende door buitengewone begaaftheden, uitgesproken kennis en onvermoeide werkzaamheid. Zijn staatkundig beleid en zijne in de hooge staatsvergaderingen aan den dag gelegde welsprekendheid hebben hem, ook buiten 's lands, beroemd gemaakt. Allen, die met hem in aanraking kwamen, roemden zijnen innemenden aard. In zijne jeugd bekleedde hij eene openbare ambtsbetrekking te Dordrecht; doch hij legde die in 1795 neder, en bleef tot het einde van 1813 in die stad met schitterenden uitslag het beroep van pleitbezorger uitoefenen. Bij de afschudding van het Fransche juk in laatstgenoemd jaar was hij ijverig voor de goede zaak werkzaam; en sedert heeft hij, ruim twee en twintig jaren lang, eerst als gouverneur van Noord-Holland, en na Mei 1828 als minister van financiën, den Koning en het herboren Vaderland met onbezweken ijver gediend. Toen de ziekte, die hem op vijf en zestig jarigen ouderdom in het graf heeft gesleept, hem aantastte, was hij in het volle bezit zijner lichaamskrachten en uitstekende geestvermogens.

ROTTERDAM, den 5 Januarij. Heden middag is de Engelsche stoompakket, met de brievenmaal en acht passagiers, voor Scheveningen aangekomen, waarmede wij de berigten uit Londen, tot en met gisteren, ontvangen hebben. Dezelve bevestigen ten volle het ontzet van Bilbao door *Espartero*, waartoe de Britsche hulptroepen en de Britsche artillerie veel hebben toegebracht. De stad heeft veel geleden gedurende het beleg, en er heerschte veel gebrek.

DORDRECHT, den 2 Januarij. In het afgelopen jaar 1836 zijn van deze stad naar zee gegaan 273 schepen, en aan deze stad uit zee aangekomen 251 schepen, welke aangebragt hebben 20445 lasten. Het jaar te voren, in 1835, waren 18 schepen minder uitgezeild, 37 minder aangekomen, en 3076 lasten minder aangebragt. De in het afgelopen jaar alhier uit zee aangekomen schepen kwamen, te weten: Uit Groot-Brittannie met steenkolen 80, met klipzout 28 en met ijzer 3; uit Frankrijk met ruw zout 42, met stukgoederen 8 en met wijn 4; uit Pruisen met kalk en stukgoederen 20 en met boekweit 3; uit Noorwegen met stokvisch en traan 15; uit Noorwegen en Rusland met hout 29; uit Zweden en Rusland met teer en stukgoederen 13; uit Spanje met ruw zout 1, uit Neerlands Oost-Indie met suiker en koffij 5.

LEEUWARDEN, den 9 Januarij. Blijkens de Registers van den Burgerlijken Stand, zijn in het afgelopen jaar 1836, binnen deze stad

GEBOREN:

In de maanden	In de maanden	In de maanden	In de maanden
Januarij 60	April 70	Juli 66	October 49
Februarij 69	Mei 50	Augustus 49	November . . . 75
Maart 69	Junij 62	September . . . 60	December . . . 62

Uitmakende 741, waarvan 407 tot het mannelijke en 334 tot het vrouwelijke geslacht behooren, en waaronder elf tweelingen; zijnde 10 meer geboren dan in het vorige jaar.

OVERLEDEN:

Beneden den ouderdom van 1 jaar		83	van	73	tot	75	jaren																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
---------------------------------	--	----	-----	----	-----	----	-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bedragende 491, waarvan tot het mannelijke 257 en 234 tot het vrouwelijk geslacht behooren.

Meerder overleden dan in het vorige jaar 52.

Overtreffende alzo het getal der geboren en dat der overledenen 250.

In hetzelfde jaar zijn gehuwd 218 paren. — 22 paren minder dan in 1835.

Echtscheidingen 4. In het vorige jaar geene.

Te Sneek geboren 120 van het mannelijke en 119 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 239 kinderen. Overleden 59 van het mannelijke en 67 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 126 personen. Gehuwd 65 paren.

Te Amsterdam geboren 3721 zoons, 3508 dochters; te zamen 7229 kinderen. Overleden 7076 personen. Gehuwd 2116 paren.

Te Rotterdam geboren 1515 zoons, 1519 dochters; te zamen 3034 kinderen. Overleden 563 mannen, 556 vrouwen, 1261 kinderen; te zamen 2380 personen. Gehuwd 717 paren.

Te 's Gravenhage geboren 1022 zonen, 1030 dochters; te zamen 2052 kinderen, waaronder 128 onechte zoons en 118 onechte dochters. Overleden 845 personen van het mannelijke en 780 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 1625. Gehuwd 574 paren.

Te Utrecht geboren 858 zoons, 783 dochters; te zamen 1641 kinderen. Overleden 760 mannen, 600 vrouwen; te zamen 1360 personen, waaronder begrepen 84 doodgeborenen en 96 dooden in 's Rijks hospitaal. Gehuwd 466 paren.

Te Haarlem geboren 424 zonen en 390 dochters; te zamen 814 kinderen, waaronder 7 tweelingen. Gestorven zijn 292 personen van het mannelijke en 319 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 611. Gehuwd 206 paren.

Te Dordrecht geboren 798 en overleden 707 personen; er hebben 204 huwelijken en 1 echtscheiding plaats gehad.

Te Delft geboren 318 zoons, 286 dochters; te zamen 604 kinderen. Overleden 272 personen van het mannelijke en 233 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 505. Onder het getal der geboren en gestorvenen zijn begrepen 30 doodgeborenen, en onder dat der gestorvenen 32 dooden in het militair hospitaal, het burgerlijk gasthuis enz. Gehuwd 135 paren.

Te Hoorn geboren 272 kinderen, als 141 van het mannelijke en 131 van het vrouwelijke geslacht. Overleden 133 personen van het mannelijke en 114 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 247; onder welk getal niet begrepen zijn 12 doodgeborenen, als 7 van het mannelijke en 5 van het vrouwelijke geslacht. Gehuwd 73 paren.

Te Schiedam geboren 230 zoons, 260 dochters; te zamen 490 kinderen. Overleden 200 personen van het mannelijke en 184 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 384. Gehuwd 101 paren.

Te Zaandam geboren 203 zoons, 194 dochters; te zamen 397 kinderen, waaronder 13 onechte; buitendien 12 doodgeborenen. Overleden 213 van het mannelijke en 210 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 423 personen. Gehuwd 117 paren.

Te Zwolle geboren 274 zonen en 271 dochters; te zamen 545 kinderen. Overleden 186 personen van het mannelijke en 170 van het vrouwelijke geslacht; te zamen 356. Gehuwd 116 paren.

Te Groningen geboren 1134 en overleden 664 personen; 301 huwelijken zijn er gesloten en 4 echtscheidingen hebben er plaats gehad.

Met den 1 dezer is in dienst gesteld het te Willemsoord liggend geraseerd fregat *Algiers*, waarover, met eene bemanning van 250 koppen, het commandement is opgedragen aan den kapitein ter zee *J. T. Machielsen*. Over de te Vlissingen liggende corvet *Amphitrite*, met eene equipage van 150 koppen, is het bevel opgedragen aan den kapitein-luitenant ter zee *H. J. Tengbergen*.

In de Maas en Goeree zijn gedurende het vorige jaar 1707 schepen ingekomen en 1692 uitgezeild, behalve de vischhoekers, jagers, haringhuizen en schepen, die van Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, enz. langs de Zeeuwsche stroomen zijn ingekomen of uitgezeild, of die binnen door langs de Wadden, van Hamburg, Bremen, enz. zijn gearriveerd of derwaarts vertrokken; zijnde 24 schepen minder aangekomen en 33 minder uitgezeild dan in 1835.

In het afgelopen jaar zijn in Schiedam uit zee aangekomen 79 schepen alsmede 34 schepen van Mannheim, Mainz, Keulen en andere plaatsen aan den Rijn gelegen. Volgens de berekening van den heer *M. Culloch*, bedraagt de geheele bevol-

king van Groot-Brittannie en Ierland in Mei jl. 26.371,000 en met de eilanden het kanaal 26.500,000 zielen, zoo dat Groot-Brittannie, na Rusland, Frankrijk en Oostenrijk, de bevolktste staat van Europa is.

De *Moniteur* deelt heden eene lijst van de bevolking van Frankrijk mede:

Volgens de optelling van 1836, heeft Frankrijk 33,540,908 inwoners. In 1831 had het er 32,560,339, in 1826 31,845,428 en in 1821 30,465,291. De vermeerdering der bevolking in 15 jaren bedraagt dus bijna $\frac{1}{5}$ van het getal inwoners, als zijnde 3,075,617.

Het Koninkrijk Saksen telt thans 1,680,000 inwoners. Dresden heeft daarvan 66,133 inwoners, Leipzig 44,802, en Channiz 21,137. Slechts $\frac{1}{3}$ gedeelte der bevolking van Saksen woont in de groote steden.

DELFT, den 5 Januarij.

Ds. *J. E. de Voogt* voor de beroeping herwaarts bedankt hebbende, heeft de Breede Kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde Gemeente alhier wederom de volgende nominatien van Predikanten gemaakt: *Twaalfstal*, dd. *H. P. Timmers Verhoeven*, th. dr. te Hoorn; *N. J. van der Mandele*, te Egmond aan Zee; *C. A. van Klinkenberg*, te Noordorp; *W. Storm*, te Leyderdorp; *J. Bolding*, te Jisp; *D. T. F. Patijn*, te Wadenoyen; *H. J. Hofstede*, te Gorinchem; *A. H. M. Dieperink*, te Ransdorp en Schellingwoude; *C. M. Pleyte*, te Hillegom; *M. A. G. Vorstman*, th. dr. te Katwijk aan den Rijn; *J. H. Langewagen*, te Purmerende, en *J. F. Kuiper*, te Maassluis; de vier laatsten met het lot tegen ds. *J. Boon*, te Sommelsdijk. *Zestalf*, *Timmers Verhoeven*, *Bolding*, *Langewagen*, *Storm*, van der *Mandele* en *Kuiper*.

De Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Alkmaar heeft, door het bedanken van ds. *Bouman*, geformeerd de volgende nominatien van Predikanten: *Twaalfstal*, dd. *Hoyer*, te Zalt-Bommel; *Koning*, te Limmen; *Bolding*, te Jisp; *Langewagen*, te Purmerend; van der *Mandele*, te Egmond aan Zee; *Tenckink*, te Bergen; *Vorstman*, te Katwijk aan den Rijn; *Ruys*, te Wormer; *Biben*, te Edam; *Stufken*, te Haafden; *Brandhof*, te Elst, en *Patijn*, te Wadenoyen. *Zestalf*, *Hoyer*, *Langewagen*, *Bolding*, *Vorstman*, *Ruys* en *Patijn*. *Drietal*, *Bolding*, *Vorstman* en *Ruys*.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE IARLINGEN.

Uitgezeild: Den 29 December 1836, de schonerschen *Flora*, kap. *J. Manning* en *Friends*, kap. *J. Manning*, beide naar Londen.

Binnengekomen: Den 1 Januarij 1837, het schonerschip *Northam*, kap. *D. Charrosin*, van Londen.

170ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

3de Lijst. No. 19146, een prijs van f 20,000. No. 6534, een prijs van f 1500. No. 17150, een prijs van f 1500.

4de Lijst. No. 551, een prijs van f 2500. No. 12036, 16006, ieder een prijs van f 1000.

5de Lijst. No. 20545, 1447, 16563, 2379, ieder een prijs van f 1000.

6de Lijst. No. 17027, een prijs van f 1000. No. 13712, eene premie van f 2000.

REDEVOERING van den Heer Mr. T. S. TROMP, uitgesproken in de vergadering der Tweede-Kamer van de Staten-Generaal, van Donderdag den 15 December 1836, bij de beraadslaging over de begrootingswetten voor 1837.

Bij de afzonderlijke beraadslaging over de voorgedragene begrootingswetten in de afdeelingen dezer kamer, en bij de openbare discussie op gisteren gehouden, zijn dezelve in vele belangrijke opzichten zoodanig in het breede behandeld, en is de regering door vele geëerde sprekers op nieuw indachtig gemaakt aan zoo vele zaken, welke in het zedelijke en financiële belang der natie verandering en verbetering kunnen en behooren te ondergaan, dat ik het overtollig reken, hierop terug te komen.

Ik wil mij slechts bepalen tot eene enkele, doch in mijne oogen zeer gewigtige aangelegenheid, namelijk tot de hoogst dringende noodzakelijkheid van de invoering der bestaande en aangenomene wetten op de uitoefening der regterlijke magt en het beleid der justitie, ter bevordering waarvan, onder het vierde hoofdstuk der begrooting van uitgaven, nu voor het eerst eene bepaalde som is aangebragt en uitgetrokken; hiertoe hebben mij de geuite denkbeelden van meer dan een lid in de op gisteren gehoudene discussie vooral genoopt.

Ik zal hier niet uitweiden, Ed. Mog. Heeren! over het hooge belang, dat iedere maatschappij in het algemeen, en iedere staat in het bijzonder heeft, om door zijne eigene wetten en instellingen geregeerd en bestuurd te worden. Neen, de behoefte hieraan wordt door allen erkend, en werd al dadelijk na de afschudding van het Fransche juk, bij het daarstellen der grondwet zoo levendig gevoeld, dat de zamenstellers derzelve bijna overal, waar over de wijze van regtspleging in den staat wordt gehandeld, zich in den tegenwoordigen tijd uitdrukken, en de zamenstelling der regterlijke magt, dien overeenkomstig, zich als reeds dadelijk aanwezig voorstellen. Ja, de vreemde wetgeving en instellingen werden na het herstel der wettige orde van zaken in het jaar 1813 voor de Hollandsche natie zoo onvoegzaam geoordeeld, dat nog vóór het daarstellen der grondwet door afzonderlijke besluiten van den Souvereinen Vorst vele derzelve dadelijk werden opgeheven en door andere vervangen, waardoor nogtans en wetgeving en regtspleging in alle opzichten geheel uit haar verband zijn gerukt. Maar dit scheen toen voorloopig en slechts voor eenen beperkten tijd te geschieden; en evenwel zijn er sedert dat tijdstip meer dan twee en twintig jaren verloop, en wat de uitoefening der regtsmagt aangaat, wordt Nederland alsnog niet volgens de uitdrukkelijke bepaling der grondwet van den Staat, maar volgens de verminkte en allerwege uit haar verband gerukte instellingen van het vreemde rijk, onder welks ijzeren schepter-wij, Gode zij dank, slechts drie jaren hebben gezocht, geregeerd en bestierd, en worden de burgerlijke en godsdienstige regten en vrijheden der ingezetenen naar die zeden en instellingen beoordeeld en beregt.

Men zegge niet, dat desniettegenstaande alles zijnen geregelde en goeden gang gaat, dat personen en goederen door de wetten worden beschermd en er eene gelijke bedeling des regts plaats heeft. Een ieder, die met dezen gang van zaken van nabij bekend is, weet, dat dit niet geschiedt, en bij het blijven bestaan der verlamde Fransche regtspleging, overeenkomstig onze grondwet niet kan geschieden. Nimmer werden wij hiervan op eene meer bedreovende wijze overtuigd, dan in de dagen die wij thans beleven, en het is hierop dat ik wel in het bijzonder de ernstige aandacht van U. Ed. Mog. en der hooge regering wilde vestigen. Ik wil hier dus niet wijzen op het groot getal personen, welke onder deze regtspleging, in strijd met onze Nederlandsche wetten, zonder doel, dikwerf maanden lang, ten eigen nadeele, en ten koste van het rijk, van hunne persoonlijke vrijheid worden beroofd, om werkeloos den tijd in gevangenhuisen door te brengen, alléén omdat de vierschaar niet gespannen kan worden, ten einde over hunne schuld of onschuld en strafbedeeling uitspraak te doen. Dit leed, hoe drukkend en schadelijk ook, wordt nog overal gelijk gedragen, en dit alleen tempert het smartelijk gevoel en de klagte over de bestaande regtspleging. Maar ik wilde uwe ernstige aandacht hierop vooral vestigen, dat onder de tegenwoordige misvormde regtspleging in het ééne deel van het kleine rijk dezelfde daden, als strijdig met de goede orde, rust en veiligheid van den Staat, op grond der nog bestaande wetten, als openbare misdrijven worden vervolgd en de bedrivers tot in het hoogste ressort met geldboeten worden gestraft en tot persoonlijke gevangenzetting achtervolgd, terwijl in het andere deel onder deze zelfde wetten, deze zelfde bedrijven door den hoogsten regter als niet alleen geoorloofd, maar opzettelijk door de grondwet beschermd, worden beschouwd en uitgewezen, en de bedrivers, in plaats van gestraft, in het voortzetten van hunne handelingen door den regter veeleer ondersteund en aangemoedigd.

Het is hierniet de plaats, en het voegt niet in den mond van een afgevaardigde des volks, om over dergelijke strijdige regtspraak eenig eigen oordeel te vellen; maar hij mag en moet voor de treurige gevolgen eener zoodanige regtsbedeeling waarschuwen, en de regering indachtig maken, dat de grondwet hiertegen opzettelijk heeft gewaakt, door bij art. 180 aan den hoogen raad de bevoegdheid toe te kennen ter vernietiging van vonnissen strijdig met de wet gewezen; terwyl bij art. 101 der wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie nog uitdrukkelijk aan den procureur-generaal bij den hoogen raad de bevoegdheid is toegekend, om, alleen in het belang der wet, zich in cassatie te voorzien, wegens verkeerde toepassing of schending der wet.

Volgens de nog altijd voortdurende Fransche regtspleging bestaat dit middel, om overal voor eene gelijke toepassing der wet te zorgen, niet; aan het niet in werking zijn van een gedeelte onzer grondwet en van onze eigene wetgeving, moet het dus alleen toegeschreven worden, dat dezelfde man over dezelfde daad in de eene provincie voor correctionele regtbanken wordt vervolgd en gestraft, en in de andere of ongemoeid gelaten of vrijgesproken of, al ware hij ook veroordeeld, door den ongoederen en laatste regter van alle straf ontheven. Ik spreek hier niet van een enkel en zeldzaam voorkomend geval; neen, gij weet Ed. Mog. Heeren! welke gevallen ik hier bedoel. De rollen van vele regibanken zijn met

...zeelve als opgevoeld. Bijna dagelijks wordt de regter hiernaede bemoeijelikt, en even dikwerf wordt er of in strijd met de wet gestraft, of tegen de wet de schuldige van de bedreigde straf ontheven. In het openbaar worden voor al de vonnissen van vrijspraak, op grond dat er volgens de wet geen misdrijf bestaat, gedrukt en verspreid, en in eene dubbele mate beklagen zich de veroordeelden over vervolgzucht van den openbaren aanklager, onregtvaardigheid van den regter, onderdrukking van het openbaar gezag.

Deze ongelijke toepassing der wet schijnt mij toe, zoodra mogelijk een einde te moeten nemen. Dit kan en zal geschieden, door het in werking brengen onzer eigene grondwet, door de organisatie der regterlijke magt, overeenkomstig de daaromtrent bestaande en met zooveel zorg gerevideerde wet. Zonder die kan dit niet, en zal, vrees ik, het kwaad van dubbele en strijdige regtspraak meer en meer toenemen.

Ik heb mij, Ed. Mogende Heeren, slechts bij één enkel punt willen bepalen, om de hooge noodzakelijkheid te doen gevoelen van de invoering der wetten op het beleid der justitie en van eene goede en gelijke regtsbedeeling onder de ingezetenen van den lande, overeenkomstig de grondwet, en zwijs dus opzettelijk van zoo vele andere nadeelen en onregtvaardigheden, welke de vertraging in de ten uitvoer legging dier wetten na zich blijven slepen.

De gansche natie, eenige weinige personen wellicht uitgezonderd, heeft dan voorzeker ook uit de aanspraak van 's Konings minister bij het overbrengen van de in deliberatie zijnde begrootings-wetten met het meeste welgevallen vernomen, dat op de begroting der uitgaven was uitgetrokken eene som van f 300,000 voor de organisatie van de regterlijke magt, en hieruit afgeleid, dat de regering zich voorstelde, met of in den loop van het eerstvolgende jaar, de ingezetenen hunne grondwettige regten, voor zoo verre althans mogelijk, te doen genieten, en ten allerlaatste een einde te maken aan eenen regtstoestand van welken zij sedert lang ontheven had behooren te zijn. In het welbegrepen belang van den staat zal dit tijdstip zoo weinig mogelijk verdaagd moeten worden. Het meest wenschelijke ware wel, dat het Burgerlijk Wetboek met de manier van procederen in burgerlijke zaken gelijktijdig wierden ingevoerd; en ik zie ook geene reden, waarom dit bij ernstigen wil niet binnen eenige weinige maanden zoude kunnen geschieden; maar al kon de herziening van dit laatste wetboek in den loop dezer zitting haar volle beslag niet erlangen, zoude de justitie er weinig, althans minder dan bij geheel uitsstel, bij lijden, dat de invoering van deze wetboeken eenen korten tijd later plaats had, en de nieuwe regterlijke magt intusschen oordeelde naar de bepalingen van het nog bestaande Burgerlijk Wetboek, en de civiele zaken ook nog inmiddels behandeld wierden naar de thans in kracht zijnde wijze van procederen in civiele zaken. Er zullen wel is waar eenige wijzigingen in het tegenwoordig strafregt moeten plaats hebben, maar zij staan in geen het minste verband met de invoering van de nieuwe regterlijke magt en de wijze van procederen in lijfstraffelijke zaken. Onder elken vorm van regtspleging zijn deze wijzigingen even wenschelijk en noodzakelijk, en door de tegenwoordige langer te behouden, zal het daarstellen derzelve voorzeker niet bespoedigd worden.

Welke vrees nu ook anderen moge bezielen, dat de uitgetrokken post voor de invoering der regterlijke organisatie slechts *promemoria* gesteld zoude zijn; welke voorloopige denkbeelden en uitzigten, door wie dan ook, gevoed en gegeven mogen zijn om aan dezen post eene geheel andere en vreemde bestemming te geven; vertrouw ik te zeer, op het doorzicht en de regtvaardigheid der regering, om in deze vrees te kunnen deelen. De eigene woorden der regering verbieden mij een dergelijk denkbeeld te voeden. In de antwoorden derzelve op de door de afdeelingen gemaakte bedenkingen lees ik toch: „dat ofschoon de invoering der nieuwe regterlijke organisatie in den aanstaanden jare al niet ten volle haar beslag moge kunnen erlangen, het evenwel te berekenen is, dat de voorbereidende beschikkingen, die in het algemeen zullen noodig zijn, de thans uitgetrokkene som nagenoeg zullen vereischen, om alle mogelijke uitgaven te bestrijden, waaronder mede begrepen worden die der gebouwen van de provinciale geregtshoven enz.... Want ofschoon die onkosten volgens de aangenomene beginselen hoofdzakelijk uit de provinciale inkomsten behooren gekweten te worden, het nogtans uit hoofde van verschillende redenen noodzakelijk zij, de provincien en die uitgaven van Rijks wege gedeeltelijk te gemoetkoming te verleenen.” Deze voorbereidende beschikkingen behoeven toch en behooren niet uitgesteld te worden. Hiermede kan onverwijld een aanvang worden gemaakt en over de uitgetrokkene som naar billijkheid geheel of gedeeltelijk worden beschikt; waaromtrent ik de vrijheid neem te herinneren aan hetgeen in het proces-verbaal der vijfde afdeeling is opgemerkt, dat bij de tegemoetkoming der provincien in de kosten voor het aanschaffen of inrigten der gebouwen in de eerste plaats in aanmerking zullen moeten komen zoodanige hoofdplaatsen, waar de voormalige hofgebouwen van derzelver vroegere bestemming door het Rijk zijn afgetrokken en tot 's Rijks gebruik en voordeel in kazernes, gevangenissen en dergelijke zijn veranderd, waar alzoo dit gebruik ten behoeve van het Rijk, oorzaak is van het geheele of gedeeltelijke ontbreken van dezelve.

Wat nu mijn gevoelen omtrent de aanneming of verwerping der in beraadslaging zijnde wetten aanbelangt, zeg ik alleen dit, dat ik aan die op het syndikaat of wegens den inkoop en aflossing van schuld mijne toestemming niet zoude kunnen geven, om de bezwaren door vele leden hiertegen in het breede bijgebragt, maar dat ik deze wet in zoodanig naauw verband beschouw met die op de uitgaven en de middelen ter bestrijding derzelve, dat er voor mij geene andere keuze is overgebleven, dan om allen te verwerpen, of mijne stem vóór allen uit te brengen, en dat ik na rijpen rade heb gemeend, tot het laatste te moeten besluiten.

M E N G E L W E R K.

A A N B E V E L I N G.

FRIESCHE VOLKS-ALMANAK, 1837.

Wij zagen met genoegen dat de tweede Jaargang van den Frieschen *Volks-Almanak* die van den eersten, zoo wel wat den inhoud als vorm aangaat, ver heeft overtroffen, waarom wij denzelven als lectuur van uitspanning aan onze Landgenooten te meer aanbevelen, want voor slechts *negentig Centen* koopt men een nuttig boekje.

Na den gewonen Tijdschijver, en verschillende Lijsten en Aanwijzingen, volgt het Mengelwerk, hetwelk aanvangt met het eerste gedeelte van een verhaal uit de Friesche Geschiedenis, getiteld: *Alrijd Jarla*, door Mr. A. v. HALMAEL JR. Dit levert ons een aan de historie getrouw gebleven tafereel op van aanzienlijke bewoners van dit gewest in 't begin der XVI Eeuw. Voorts vindt men eene bewerking der Legende van *het Vrouwtje van Stavoren* door W. de JONG WZ., met een bijvoegsel; — eene Levensschets van O. Z. van HAREN door EEKHOF; — eene Beschrijving van het Dorp *Grouw*, door E. HALBERTSMA; — Verklaringen van *Friesche Spreekwoorden*, door den Redacteur WASSENBERGH; — eene *Correspondentie tusschen de Aarde en de Maan* van DE GRAAFF enz., welke stukken elk hunne bijzondere verdiensten hebben. Het poëtisch gedeelte bevat een aantal goede gedichten in ernst en luim, waarvan velen tot Friesland betrekkelijk en twee in de landtaal. Zij zijn vervaardigd door den REDACTEUR, ARN. DE JONG, W. A. v. M., W. SCHEPENS, S. J. v. D. BERGH, v. HALMAEL, J. G. v. BLOM, en v. LEEUWEN. Drie Gedichten, zoo ver de Redactie bekend, onuitgegeven, een in het Nederduitsch van GYSBERT JAPINS aan zijnen Vriend *Galamma*, en twee van SIMON STIJL, op het *Genoegen* en op *Lauraas Oogen* zijn mede den Almanak tot sierraad.

De plaatjes bij het verhaal van *Alrijd Jarla* en het avontuur van Professor *Schmölke* zijn, wat de teekening en gravure betreft, zeer goed uitgevoerd, dat bij de *Aarde en Maan - Correspondentie* minder, maar het Portret van *Onno Zvier v. Haren* is meesterlijk gelitografeerd; ook het Muziekstukje *Dragster - Merke* is fraai van druk.

De Redactie en Uitgever mogen dus door een goed debiet worden aangemoedigd tot voortzetting van het ondernomen werk, waartoe wij hun eene genoegzame ondersteuning toewenschen, en hoe gemakkelijk valt dit, daar slechts weinigen wat goeds behoeven te geven.

Ten Kantore der Leeuwarder Courant, is ten behoeve van de Ongelukkigen te Spaarndam, van N. N. te Harlingen ontvangen, *rien Gulden*. Leeuwarden, den 9 Januarij 1837.

LEEWARDEN, den 30 December 1836. Heden verlostee voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, SOPHIA CHRISTIANA COLLARD, geliefde Echtgenoot van R. LAM.

Heeren beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon, MARIA MAGDALENA VAN ASSEN, geliefde Echtgenoot van S. C. BOUMA.

Ferwerd, den 1 Januarij 1837. Mijne geliefde Echtgenoot NEELTJE HOEKSTRA, beviel heden van eenen welgeschapene DOCHTER. N. IJSENBECK. Harlingen, den 3 Januarij 1837.

...heden verlostee voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, M. A. C. VERS, Echtgenoot van J. BRENNINKMEIJER.

Sneek, den 4 Januarij 1837. SNEEK, den 5 Januarij 1837. Heden verlostee van een' Zoon, SIPKJ. VISSCHER, Echtgenoot van Dr. S. J. GALAMA.

Mijne geliefde Echtgenoot AGATHA CATHARINA RENEMAN, heden ochtend door Gods goedheid, voorspoedig van eenen welgeschapen DOCHTER verlost. A. J. D. JONGH v. PERSIJN v. NAUTA.

Leeuwarden, den 5 Januarij 1837. Heden nacht om één uur verlostee van eenen DOCHTER, IJ. SANNES. Echtgenoot van W. WILLEMS.

Joure, den 6 Januarij 1837. Strekkende deze tot communicatie zoo wel binnen als buiten de plaats. Heden verlostee van eenen DOCHTER, HILTJE L. KRAMER, Huisvrouw van J. VAN TEMMEN, Jz.

Leeuwarden, den 7 Januarij 1837. Heden namiddag omstreeks 5 ure, is te Franeker in den ouderdom van 37 jaren en ruim 6 maanden overleden, TRIJNTJE RIENTZES EMMINGA, hartelijk betreurd door deszelfs Broeder, Zuster, Schoonmoeder en verdere Betrekkingen; nalatende vier Kindertjes. De overledene was laatstelijk Wed. van den Heer J. J. TJAARDA, in leven Genees-, Heel- en Vroedmeester, laatst te Ternaard.

Tirns, den 28 December 1836. Eenige kennisgeving. MINNERTSGA, den 29 December 1836. Op gisteren avond is overleden, GERIT JENTJES HOGENHUIS, Erfgezeten Landbouwer onder Minnertsga, en Lid van den Grietenij-Raad in Barradeel, na eene ziekte van vijf dagen, in den ouderdom van ruim zes en zestig jaren.

Heden ontvingen wij het droevig berigt, dat onze geliefde oudste Zoon OEBELE, Lansier in 's Rijks Dienst, op den 30 December 1836, in het Hospitaal te Utrecht, aan eene longontsteking is overleden, in den ouderdom van 20 jaren en 2 dagen. Wij geven langs dezen weg hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden, zoo in als buiten de stad. M. O. JONGBLOED. Leeuwarden, den 6 Januarij 1837. A. T. SMIDTS.

STAAT van de Middelprijzen der GRANEN en andere Objecten, welke in de tweede helft der maand December 1836, ter Markt der Stad Leeuwarden zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting.

Tarwe, { Witte . . . f 7 : 15 de Mudde.	Boter, ... f 0 : 90 het Pond.
Rogge, { Roode . . . 0 : 00	Vleesch, { Koe . . . 0 : 24
Rogge, { Late . . . 5 : 25	Vleesch, { Kalfs . . . 0 : 00
Gerst, { Vroeg . . . 3 : 85	Vleesch, { Schapen . . . 0 : 16
Gerst, { Late . . . 0 : 00	Varkens- { Versch . . . 0 : 29
Boekweit, ... 4 : 70	Vleesch, { Gerookt . . . 0 : 41
Haver, ... 2 : 20	Aardap- { Vroeg . . . 0 : 00 de Mudde.
Witte Boonen, . . . 0 : 00	pelen, { Late . . . 1 : 10
Erwten, { Witte . . . 0 : 00	Kool . . . . . 12 : 00
Erwten, { Groene . . . 0 : 00	Zaad, { Raap . . . 0 : 00
Erwten, { Graauwe . . . 0 : 00	Lijn . . . . . 9 : 75

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 2 Januarij 1837. De Burgemeester, THIJS FEENSTRA.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 6 Januarij 1837, f 36,00 à f 37,50. De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag. Rogge f 159,75 het Last. — Tarwe f 7,65 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN. AMSTERDAM, den 7 Januarij 1837.

NEDERLAND.	Gebt.	RUSLAND.	Gebt.
Werk. Schuld à 2½ pCt. 54	54½ 54½	O.H. 1798 en 1816, 5 pCt. 103½ 104	
Dito dito 5	101 101½ 101½	Ditodito 1828 en 29, 5 pCt. 104½	
Uitgest. Schuld 1½		Cert. d. 1831 en 33, 5 pCt. 94½	
Kansbilj. van dito 23½	23½ 23½	Obl. te Londen 5	
Amortis. Synd. 4½ pCt. 95½	95½ 95½	Cert. te Hamburg 5	
Dito dito 3½	79	Inschrijv. in Assig. 6	65½ 65½
Handel-Maats. 4½	182½ 183 182½	Certifi. vandito . . . 6	67½
Nieuwe dito 4½			POLEN.
O. I. Leening 4		Aand. met Lot. f. 300 f	
		" " " " 500 -	
		" " " " 500 -	
		Aand. met Lot. R. 50 f	
		Neg. Londen 1830 4 pCt.	
		OOSTENRIJK.	
		Aand. met Lot. f 100 . .	
		Dito dito f 250 . . 4 pCt.	
		Metalliek 5	100
		Dito 3	"
		Dito te Lond. gen. 5	"
		Dito 2½	"
		W. B. bij Coll & C. 5	"
		Dito 4	"
		N. Ween. Aand. f. 500 f	
		DENEMARKEEN.	
		L. te Londen . . . 3 pCt.	
		BRAZ. ditobij Rots. 5	85½ 86
		DARMST. Aand. bij L. 26	
		Russ. Fr. A. 500 fr. .	
		Dito 100 fr.	

Columb. 2de leening van 100 £ 18, 18, 18; onbep. Coup. f 4, 18; kleine dito f 4½, 18. — Peru 6 pCt. van 100 £ 14½, 18. — Bl. Grieken van 100 £ 22½, 18; van 200 £ 20½, 18; van 300 £ 20½; Onbep. Coup. f 3½. — Ard. Coup. 37½, 38. — Bank-Actien f 1680 met div.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN denken, zoo voor zich als voor Heeren Burgemeester en Wethouders der stad Harlingen, op Zaturdag den 21 Januarij 1837, des voormiddags ten elf ure, ten Raadhuize alhier, in het openbaar te verpachten: De drie TOLHEKKEN op *Rizumazijl*, *Kingmatille* en *Koetille*, elk Tolhek afzonderlijk, voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren, ingaande den 1 Mei 1837, en zulks op Voorwaarden en Conditiën welke, van den 13 dezer tot aan den dag der aanbesteding, ter Stads Secretarij van Leeuwarden, ter lezing, zullen liggen. Leeuwarden, den 9 Januarij 1837. Burgemeester en Wethouders voornoemd, THIJS FEENSTRA. Ter ordonnantie van dezelve, M. S. DE WAL.

UITGELOOTTE 8,500 GULDEN.

HET POLDERBESTUUR van het 4de en 5de Veen-District onder Engwirden, brengt ter kennis van al de daarbij belanghebbenden, dat op heden, in eene door haar met opene deuren gehouden Vergadering, is overgegaan tot de DERDE UITLOTING van Zeventien Aandeelen, en alzoo tot de som van f 8500, en zulks in beantwoording aan het bepaalde bij de artikels 7 en 9 van het Plan van Negotiatie, groot f 75,000, ten dienste van beide Veen-Districten, gestrekte hebbende tot betaling der kosten van het leggen van Polderwerken, goedgekeurd bij Resolutie van Hun Ed. Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland d. d. 18 Junij 1833, no. 14/256.

Dat bij deze derde Uitloting zijn getrokken de nos. 8, 11, 12, 26, 36, 52, 58, 62, 77, 92, 93, 107, 116, 131, 133, 137 en 144.

Dat deze alzoo uitgelootte Obligatiën op den 1 Januarij 1837 en vervolgens zullen worden afbetaald ten Kantore van den Heer Ontvanger van het Polder-Bestuur te Heerenveen.

Heerenveen, den 21 December 1836. Het Polder-Bestuur voornoemd, W. H. BOURICIUS VAN IDEMA. Ter ordonnantie van hetzelfde, S. P. VAN GOINGA, Secretaris.

DE GRIETMAN VAN WONSERADEEL, belast met de functien van Strandvonder dier Grietenij, zal, op Maandag den 16 Januarij 1837, des morgens ten 10 ure, in het Logement de Prins, te Makkum, publiek, adopus jus habentium, aan de meestbiedenden tegen gereede betaling, presenteren te verkoopen:

1. Plus minus 23000 Ned. fl STEENKOLEN, liggende te Makkum.
  2. Circa 30000 Ned. fl diro STEENKOLEN, liggende de Hindelopen.
- Alles aangebragt uit het op den 29 Maart 11. aan de Makkumer Waard gestrande brikship *Venus*. De Grietman voornoemd, C. BINKEs.

De **STRANDVONDER** van *Ameland*, zal, op Maandag den 16 Januarij eerstkomende, bij het Pakhuis te Nes op Ameland, des voormiddags ten negen ure, in het openbaar, om contant geld, verkoopen:
895 DEELEN meerendeels van 4 el en 20 palm lengte en 80 streep dikte;
264 DITO van 1 el en 60 palm lengte en 80 streep dikte;
700 Stukken NAGELHOUT, (enden van Deelen);
124 Bos LATTEN, (12 Latten in ieder bos); en
51 Vaatjes BOSBESSEN; alles geborgen van de Lading van het op de reis van Stockholm naar Londen, op Ameland gestrand Zweedsch Galjasschip *Bethij*, Kapitein *A. Cultzau*.

's Daags vóór den verkoop, des namiddags ten vier ure, zal een Schip van Holwerd vertrekken, met hetwelk de gegadigden naar Ameland zullen kunnen overvaren; zullende de Verkoop, wanneer dit Schip door onstuimig weder of vorst niet mogte kunnen overvaren, geen voortgang hebben.

Ameland, *De Strandvonder van Ameland*,
den 9 Januarij 1837. W. R. J. D. VAN HEECKEREN.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

1. Eene kapitale en zeer ter neringstaande KOOPMANS HUIZINGE met derzelver ERF en BLEEK en massale STEEG ten Noorden, staande en gelegen aan de Scharn binnen Sneek, gekwoteerd met wijk 6, no. 14, door *Lourens Voogd en Vrouw* als eigenaars wordende bewoond en gebruikt.
2. Twee KAMERS cum annexis, staande achter het vorige perceel in de Steeg, gekwoteerd met wijk 6, nummers 13b en 13c, bij *Gerardus Huurmans en Vrouw* als huurders in gebruik.

Op den 12 Mei 1837 vrij te aanvaarden.
Wie gading maken, komen op Dingsdag den 10 Januarij 1837, des avonds ten zeven ure, ten huize van den Logementhouder *Cornelis van der Wis*, in den Wijnberg te Sneek, bij de provisionele toewijzing, en koopen op Conditiën alsdan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn bij den Notaris voornoemd.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt, ten verzoeken van den Heer P. van EIJCK, Griffier van het Vrederegert van het kanton Akkrum, te Jouré, publiek, bij verhooggeld, te verkoopen:

Eene allezins kapitale, voor korten tijd geheel nieuw uit de pen gebouwde, schoone en sterke BOEREN HUIZINGE, met groot HORNLEGER, HOVINGE en PLANTAADJE, benevens een plek GREIDE, cum annexis, staande en gelegen aan den Groendijksterzijl onder het behoor der stad Sneek, bij *Harmen Klazes van Dijk* in gebruik; op den 12 Mei 1837 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 10 Januarij 1837, des avonds ten zeven ure, ten huize van den Logementhouder *Cornelis van der Wis*, in den Wijnberg te Sneek, bij de finale toewijzing, en koopen op Conditiën alsdan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn bij den Notaris voornoemd.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, als daartoe benoemd door de Regt-bank van eersten aanleg, zitting houdende aldaar, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan den meestbiedende te verkoopen:

Het geotroijeerde VEER en de daartoe dienende twee SCHEPEN, varende van Sneek op Harlingen et vice versa, met al derzelver Zeil en Treil, staand en loopend Want, Haken, Boomen en verdere losse Goederen, volgens Inventaris, zoodanig thans door *Evert Vlink* als huurder worden bevaaren; alles breeder bij Biljetten omschreven, en zulks in twee perceelen; den 1 Februarij 1837 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 10 Januarij 1837, bij de provisionele toewijzing, des avonds ten zeven ure, ten huize van den Logementhouder *Cornelis van der Wis*, in den Wijnberg te Sneek, en koopen op Conditiën alsdan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn bij den Notaris voornoemd.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 11 Januarij 1837, des namiddags ten 4 ure precies, bij de beschrijving, en des avonds ten 8 ure final, in het Heeren Logement, in het openbaar veilen:

Een extra ordinair welbezeild Nederlandsch KOFCHIP, genaamd *Dolfin*, lang 18 el 13 duim, wijd 3 el 76 duim, hol 1 el 92 duim, groot 59 ton of 31 last, en dat met al zijn Rondhout, opstaand en loopend Want, Ankers en Touwen, Zeil en Treil en verdere daarbij zijnde Goederen en Gereedschappen, volgens Inventaris daarvan zijnde, en zoodanig is liggende en voor een ieder is te bezichtigen in de Zuiderhaven te Harlingen, gevoerd door Kapitein *Albert Sluik, Junior*. Nader onderrijgt ten Kantore van de Heeren BAREND VISSER en ZOON, ten voorm. Stede, bij wien voorschr. Schip ook uit de hand te koop is.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Zaterdag den 14 Januarij 1837, des voormiddags ten 11 ure precies, in de herberg de Roode Ploeg, in het openbaar verhuuren, voor 5 vaste en 5 keurjaren; in te gaan St. Petri 1837:

1. 1 Bunder 47 v. roede uitmuntend GREIDLAND, gelegen aan den Schapedijk onder Almenum, om de Noord van Harlingen.
2. 1 Bunder ruim 65 v. roede dito GREIDLAND, achter het vorige stuk aan de Sexbierumer Vaart.
3. 1 Bunder en ruim 83 v. roede, mede uitstekend goed GREIDLAND, gelegen aan Stads Gracht, benoorden Harlingen.

De beide eerste stukken thans in gebruik bij *Sijne Rinses Boorsma*, en het andere stuk bij *Jacob Baukes Wiersma*.

De Notaris B. J. van ASSEN, te Jorwerd, gedenkt publiek, bij verhooggeld, aan den meestbiedende te verkoopen:

Een HUIS en SCHUUR, met ERF, get. no. 5, benevens het HORNLEGER, een HOF met 28 Vruchtboomen en verdere Plantaadje, en BOUWLAND, alles staande en gelegen op Fons onder Jorwerd, in de sectie A, no. 97, 98, 100 en 101, in omvang geheel groot 55 v. roede en 20 v. el; belast met f 9,16, doch vrij van floreen, bij *Tijpke Jacobs de Boer en Vrouw* als eigenaren in gebruik; met St. Petri en Mei 1837 vrij te aanvaarden.

Wie daaraan gading maakt, come op Woensdag den 11 Januarij 1837, bij de definitieve toewijzing, des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein *Frans Tijpkens de Boer*, te Jorwerd. De Conditiën zijn te vernemen bij gemelden Notaris.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, op Woensdagen den 11 Januarij 1837, provisioneel, en den 18 daaraanvolgende, final, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Logementhouder *S. A. Dooper*, in de Roskam te Balk, ten overstaan van het Vrederegert van het kanton Lemmer, verkoopen:

Een HUIS en ERF, staande en gelegen te Balk, de Huizinge aldaar gekwoteerd met no. 148, bekend op de kadastrale Plans der gemeente Balk sectie A, no. 134; te aanvaarden op den 12 Mei 1837.

De Notaris P. STEENSMA, te Minnertsga, zal, als daartoe regterlijk ge-committeerd, op Donderdagen den 12 Januarij 1837, bij de beschrijving, ten huize van *Sjoerd J. Zuidema*, Kastelein te Minnertsga, en den 26 derzelfde maand, bij den finalen palmslag, ten huize van *Fokke S. Veenstra*, Kastelein aldaar, telkens des namiddags ten 3 ure, ten overstaan van het Vrederegert van het kanton Franeker, publiek, bij strijk- en verhooggeld, verkoopen:

1. Eene schoone HUIZINGE, TUIN, ERF, BLEEKVELD en SCHUURTJE, staande en gelegen aan de Lange Streek in den dorpe Minnertsga en aldaar gekwoteerd met no. 10, bij het Kadaster bekend in sectie B, no. 323 en 324 der perceelen; vrij van Grondpacht en Floreen; bij *J. Bloemsma* en anderen als huurders in gebruik.
2. 28 v. Roede en 50 v. el uitmuntende MOESTUIN, gelegen op de Hooge Buren te Minnertsga, de Tuin genaamd, bij het Kadaster bekend in sectie B, no. 425 der perceelen; vrij van Dijkschatting.

Het 1ste perceel gedeeltelijk den 12 Mei 1837, en het andere dadelijk na den finalen palmslag voor de koopers vrij te aanvaarden.

Nadere informatie te vernemen bij den Notaris gemeld.

Mr. HARMEN HIDDINGA, Procureur te Sneek, gedenkt ten overstaan van den Notaris Mr. J. J. WIERSMA aldaar, publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan den meestbiedende te verkoopen:

Ruim vier bunder uitmuntend GREIDLAND, gelegen in het Convent de Ee, nabij Sneek, en in eigendom behoorende aan de Erven van wijlenden Heer *P. J. Gosliga* te Beers.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 17 Januarij e. k., ten huize van den Logementhouder *J. H. Vogelsang*, in de Stad Munster te Sneek, bij de provisionele toewijzing, en op Dingsdag den 31 daaraanvolgende, ten huize van de Wed. *J. H. Meijer*, in het Hooghuis aldaar, bij de finale adjudicatie, telkens des avonds ten 7 ure, en koopen op alsdan voor te lezen Conditiën, die intusschen ten Kantore van voornoemden Procureur en Notaris te vernemen zijn.

Iemand genegen zijnde 1000 Gulden te schieten tegen 41 pCt., onder verband van een onbezwaard Hypotheek van vijf duizend gulden, vervoegde zich ten Kantore dezer Courant. *Brieven franco onder letter Q.*

De Notaris W. K. HOEKSTRA, te Wommels, gedenkt publiek, bij boel-goed, om gereed geld, te verkoopen:

Eene aanzienlijke partij uitmuntend schoone op stam staande IPEN BOOMEN, staande op het Kerkhof te Welsrijp, zeer geschikt aan het water om vervoerd te kunnen worden; geschikt voor Molenmakers, Wagenmakers, Wiel-draaijers enz.

Wie gading maken, komen op Woensdag den 18 Januarij 1837, des voormiddags ten 10 ure, in de Herberg bij *A. F. Tolma*, Kastelein te Welsrijp.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, ten overstaan van den Heer Vrederegter van het kanton Bolsward, publiek, tegen strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met ERVE en TUIN c. a., staande en gelegen aan het Grootzand binnen Bolsward, in wijk B, nos. 194 en 195, Kadaster sectie A, no. 661 en 661, door den Heer *H. M. Ament* als huurder bewoond.
2. De HELFT in eene HUIZINGE en ERF c. a., staande en gelegen in de Buren van den dorpe Arum, letter A, no. 80, Kadaster sectie B, no. 827, door Meijufvrouw de Weduwe *I. J. Feikema* bewoond.

Deze beide perceelen te aanvaarden op den 12 Mei 1837.
Wie hieraan gading maakt, come op Donderdagen den 19 en 26 Januarij 1837, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, telkens des namiddags ten twee ure, ten huize van de Weduwe *Wiebes*, in het Logement de Wijnberg te Bolsward.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Donderdagen den 26 Januarij en 9 Februarij 1837, telkens des namiddags ten 3 ure, bij de beschrijving in het logement de Wijnberg, en bij de finale toewijzing in het logement het Hert aldaar, publiek presenteren te verkoopen:

Eene alleraangenaamst gesitueerde BUITENPLAATS, *Wijbranda-State* genoemd, gelegen aan den Rijdweg en Harlinger Vaart onder den dorpe Hichtum, grietenij Wonseradeel, met deszelfs kapitale HEEREN HUIZINGE, uitmuntende STALLING, KOETSHUIS, TUINMANS WONING en verdere GETIMMERTEN, TUINEN, BOSSCHEN, VIJVERS, GRACHTEN en GREIDLANDEN, benevens alle daaraan verbondene Privative Rechten, groot volgens kadastrale meting 13 bunder 23 v. roede 70 v. el; hoofdzakelijk belendende aan den heer *D. P. van Colde Reneman* en *I. J. K. Galema*; en zulks in 5 perceelen met regt van zamenvoeging. Alles breeder volgens Biljetten gespecificeerd.

De Landen St. Petri 1837, en de Gebouwen den 12 Mei daaraanvolgende vrij te aanvaarden.

Alles kan worden bezigtigd des Woensdags vóór de Zitdagen.

Verkoop van Boomen.

De Notaris A. R. ATTEMA, te Wolvega, zal, op Vrijdag den 20 Januarij 1837, des namiddags ten twee ure, ten huize van den Kastelein *Kopfer*, aldaar, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Ongeveer 320 EIKEN BOOMEN, waaronder vele zware en lange Stammen, en 53 IPEN BOOMEN, staande onder de dorpen Wolvega en de Idzard.

Gen 17 Januarij 1837, des voormiddags ten 10 ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen te Amsterdam, op den Singel, bij de Gasthuismolensteeg, geteekend no. 113, ten overstaan van een daartoe bevoegd Beambte, verkoopen:

Eene meer dan gewone geëxtendeerde partij, *eerste qualiteit*, effen roomkleur en gefigureerd, Engelsch AARDEWERK, bestaande in Masons, Patent Ironstone China, Wedgwood, en andere geprefereerde Tafel- en Desert-Serviezen, daarbij met sierlijke gekleurde geëmailleerde randen, vele fraaije Déjeuner- en Thee-Serviezen, eene aanzienlijke sortering Soupé- en Ragout-Terrines, Vischschotels met platen, Gebraadschotels, Groentebakken met deksels, Desert-Schalen, Fruitmanden, Tafel-, Soupé- en Deserdborden, gekleurde en zwarte Chocolade- en Slemptetels, Koffij- en Theepotten, Melkkannen en Suikerpoten, gekleurd en effen Koppelgoed, enz., mitsgaders een partijtje FRANSCHÉ PORSELEINEN en ENGELSCH GLASWERK. Breeder volgens Notitie, in tijds te bekomen, en nader berigt bij gemelde Makelaars.

In het Norgor Bosch zullen, op Woensdag den 18, en zoo noodig ook op Donderdag den 19 Januarij 1837, des voormiddags telkens ten 10 ure te beginnen, publiek worden verkocht: P. m. 400 nummers EIKEN BOOMEN, aldaar op wortel staande, waaronder vele zware Stammen, geschikt voor den Scheepsbouw, voor Aannemers, Timmerlieden, Wagenmakers enz.; alsmede eenige perceelen SCHELHOUT.

Uit de hand te koop:

Een HEK-TJALSCHIP, lang 19 el 88 duim, wijd 4 el 473 duim, hol naar rato. Te bevragen bij den eigenaar *SIMON P. ZEEMAN*, liggende te Dragten.

MEN PRESENTEERT UIT DE HAND TE VERKOOPEN: Eene allezins deftige, hechte, in 1827 geheel nieuw gebouwde BURGER HUIZINGE met beschoten Dak, waarin drie ruime Kamers en groote Keuken, beste looden Pomp en Regenwatersbak, Kelder, en verdere commoditeiten van verschillende aard; voorts ACHTERHUIS met STALLING voor Paarden enz. en aangelegen TUIN; op het hooft der Straat te Wolvega.

De gegadigden vervoegen zich bij den eigenaar en gebruiker *G. O. VEENSTRA*.

TE HUUR:

Twee roijale BURGER HUIZEN, op den Ewal, letter I, no. 63 en no. 64 te Leeuwarden. Te bevragen bij *J. S. de VRIES*, op de Nieuwestad.

Onder dankbetuiging voor het vertrouwen, waarmede men mij eene reeks van jaren heeft vereerd, strekt deze tot kennisgeving dat ik mijn handel in IJZER en STEENKOOL, heb afgestaan aan mijn Zoon *JAN BOLMAN*, welke denzelve ten name van *A. BOLMAN & ZOON* zal drijven en uitoefenen; zullende hij zich ook met de vereffening mijner uitaande zaken belasten.

Harlingen, den 1 Januarij 1837. *A. BOLMAN*.

Ten gevolge bovenstaande Advertentie, beveel ik mij in het gunstig aandenken mijner geëerde Stad- en Landgenooten, tot levering van alle soorten van IJZER, STEENKOOL, SPIJKERS enz., in het groot en klein; belovende eene accurate en prompte bediening, dengenen welke mij met hun vertrouwen zullen gelieven te vereeren.

Harlingen, den 1 Januarij 1837. *JAN BOLMAN*.

De ondergeteekende door aankoop eigenaar geworden zijnde van de MAST-, BLOK- en POMPMAKERIJ van de Weduwe *J. S. BLOK*, beveelt zich mits deze in de gunst zijner Stad- en Landgenooten aan. *J. J. DIJK*.

Harlingen, den 1 Januarij 1837.

DEPÔT VAN MODE-ARTIKELLEN ENZ. ENZ.,
van *N. D. BRANDON*, te AMSTERDAM;

UITGEPAKT BIJ *E. KINGMA*, IJZ., TE LEEUWARDEN.

De ondergeteekende berigt dat zijn vertrek stellig bepaald is op VRIJDAG DEN 13 JANUARIJ 1837, en dat het Depôt nog ruim voorzien is van *Zijden Foulars, Cols, Echarpen, Boorden, Handschoenen*, en vele artikelen meer.

De voorhanden zijnde *Dames Mantels, Heeren Cloaken en Huis-Japonnen*, zullen tot verminderde prijzen worden uitverkocht.

A. D. BRANDON.
Drie of vier SCHEEPSTIMMERKNECHTEN, hun werk goed verstaande, kunnen van stonden aan voor een jaar of langer, werk bekomen bij *J. R. BOOMSMA*, op Zevenhuizen bij Franeker.
Wie een RAM vermist, kan denzelven tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij *J. J. JONGSMA*, te Jellum.

* * LEESGEZELSCHAPPEN.

Bij *L. SCHIERBEEK*, te Leeuwarden, is gedrukt en atom te bekomen: *DRIETAL VERHALEN*, OP GODSDIENST EN DEUGD GEGROND. Met fraai titelvignet à f 2,20.

Dit Werkje, nitgegeven tot aanmoediging van de, in deze Stad woonachtig, nog *jeugdige Schrijver*, op aanbeveling van den Heer *STEENBERGEN VAN GOOR*, levert eene aangename en onderhoudende lectuur op. De Uitgever beveelt dit drietal oorspronkelijke Verhalen, zeer in de aandacht van *H.H. Directeuren van Leesgezelschappen* en *Beminnaren van goede lectuur* aan; alsmede het bij hem *gesteedrukte AANTEKENINGBOEKJE* voor LEESGEZELSCHAPPEN, tot het houden van aantekening van de ontvangst en de verzending enz. der Boeken; in nette bandjes gebonden, à 50 Cent.